

thuismakers

#01

Betere band
met je pleegkind

**Geef ruimte
aan loyaliteit**

DIAGNOSE FAS
BREINSCHADE
DOOR ALCOHOL

MEEKIJKEN OF NIET?
JE PLEEGKIND OP
TIKTOK

ELASTIEKEN FAMILIE
HET RITUEEL VAN
PATRICIA EN MIKE

inhoud

4. &pleegouder

Artiestenmanager en
CEO Olga Heijns:
'We gaan het doen'

6. Klaar voor de start

'Ik sliep slecht die nacht'

7. 't Schoolplein

TikTok: meekijken of niet?

10. Niet loslaten

Jeroens blik op de
wereld van pleegzorg

16. Mooie match!?

Ontdek wat een fijn
thuis kan doen

18. Breinschade door alcohol

Over FAS en de gevolgen

20. Pleegzorgacademie

Hoe praat jij over seksualiteit?

24. Column Frank

Thuis

25. Dubbel

Pleegzorg: mooi en
moeilijk tegelijk

26. Interview

Patrick Snoek weet wat
jeugd zorg betekent

28. Bericht van de Pleegouderraad

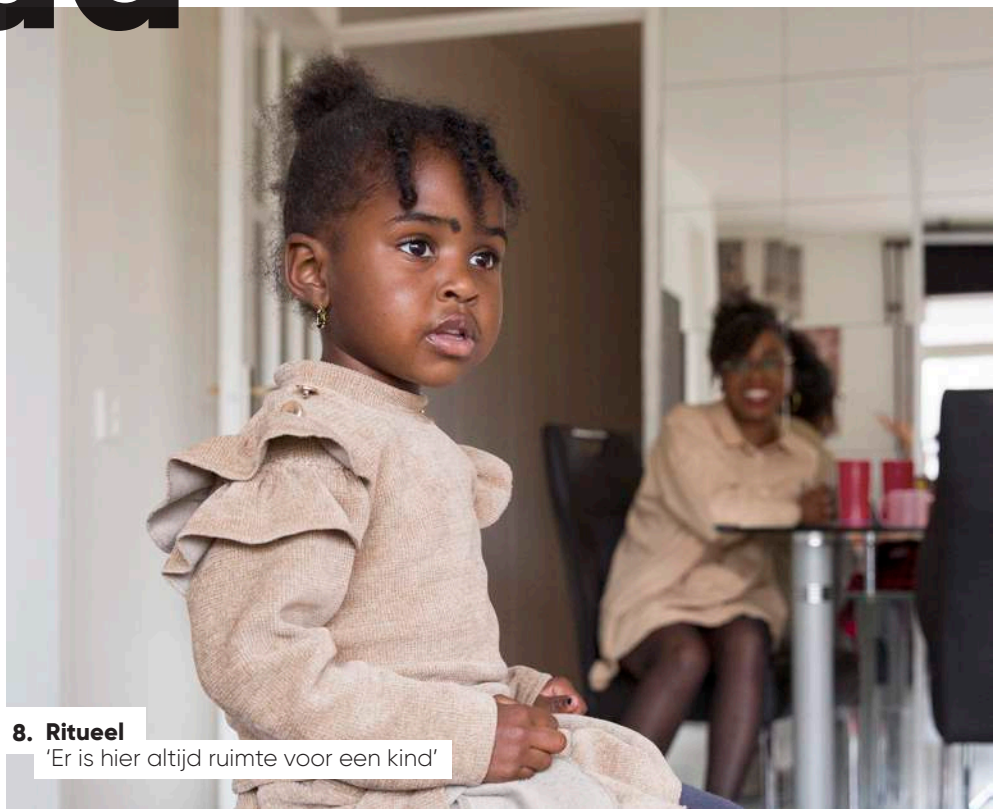
Durf te vragen

29. KUNSTPLEEGERS

De Lockdown verbeeld

30. Gezinspiratie

Voor het hele gezin

8. Ritueel

'Er is hier altijd ruimte voor een kind'

21. Column Cas

Een droom werd werkelijkheid

11. In 't diepe

Oog voor
Loyaliteit

Een dorp en vangnet

Opvoeden doe je samen. In Afrika hebben ze daar een mooie metafoor en gezegde voor: *it takes a village to raise a child*. De voordelen van de 'village' raken verschillende thema's in de opvoeding. Zoals het bieden van een betrokken en warme omgeving; een vangnet waarbinnen het kind veilig kan leren en de druk niet alleen rust op de (pleeg)ouders.

Jullie zijn een belangrijk onderdeel van dat dorp en vangnet. Op jullie eigen en unieke wijze. Met daarbij soms een opa of oma, vriend of buurvrouw die de helpende hand biedt.

In dit nummer lees je over hoe het er in al die verschillende dorpjes aan toe gaat. En maak je kennis met de dagelijkse uitdagingen en oplossingen van andere pleegouders en de verschillende professionals daaromheen.

Zo vindt Olga, met een volle werkweek als eigen baas, toch tijd voor crisis- en vakantieopvang. En is er in het pleeggezin van de vijfjarige Chioma ruimte voor spontane uitstapjes, omdat zij regelmatig bij familie logeert. Voor haarzelf zijn die te spannend, vanwege de diagnose FAS (Foetaal Alcohol Syndroom).

Samenwerken, daar draait het dus om. Met het pleegkind centraal. Want hoe slaagt een kind erin ouders én pleegouders een plek te geven in het eigen leven, zonder het gevoel te hebben te moeten kiezen? In het artikel 'Oog voor loyaliteit' vertelt pleegzorgwerker Nicole van Eijden dat pleegouders hierin de grootste taak hebben en familietherapeut Else-Marie van den Eerenbeemt legt uit waarom.

Deze Thuismakers, vol inspiratie en voorbeelden uit de praktijk, is een stevig DANK-JE-WEL voor jullie: voor het geduld, de uitgereikte hand, de aanmoediging en soms juist het loslaten. Voor het zijn van het vangnet en jullie ondersteuning bij het volgen van een eigen pad.

Conny Zeilstra, coördinator pleegzorg en verblijf
Marja Huiberts, hoofdredacteur

22. Bereikt

Angelica maakt haar eigen leven

colofon

4^e jaargang, nummer 1, juli 2022
ISSN: 2666-2876

Redactie

Anna Grebel, Marja Huiberts (hoofd- en eindredactie), Saskia Kuipers, Ilse van der Mierden (eindredactie), Milou Schmit, Conny Zeilstra (hoofdredactie).

Met medewerking van

Jitka Peeters en alle betrokken pleegouders, pleegzorgwerkers en andere collega's voor advies, raad en daad.

Redactieadres

Levvel, Servicepunt Pleegzorg & Verblijf
Fred. Roeskestraat 73, 1076 EC
Amsterdam
020 - 5400 440
thuismakers@levvel.nl

Fotografie

Arie-Jan Krijgsman, Maaïke Koning,
Milou Schmit, Nancy Siesling.

Thuismakers is een uitgave van Levvel voor haar pleegouders en andere geïnteresseerden en verschijnt 2x per jaar. De artikelen, columns en rubrieken vertegenwoordigen niet per se het standpunt van Levvel. Evenmin kunnen aan deze uitgave rechten worden ontleend.

Overname artikelen

Overname van –delen uit– artikelen is alleen mogelijk na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

Illustraties

Saskia Troccoli

Druk

de Toekomst, Hilversum

Oplage

1.800

f @levvelpleegzorg
@ @levvel_pleegzorg

'Ik help waar ik kan. Als iedereen dat doet, komen we een heel eind'

Tekst: Marja Huiberts Fotografie: Maaike Koning

Naam:

Olga Heijns

Beroep:

Artiestenmanager en CEO van muziekuitgeverij en platenlabel

Kinderen:

Zoon Noah (10) en pleegkinderen voor weekend-, vakantie- en noodbed/crisisopvang

Je zou het best druk kunnen

noemen. Het leven van Olga. Als

alleenstaande moeder runt ze een eigen muzieklabel, een artiestenmanagement-

bureau en een muziekuitgeverij.

Daarnaast vindt ze ook nog tijd voor vakantieopvang, een crisisplaatsing of het snel opmaken van een noodbed. 'Ik bijt me erin vast en laat pas los als het voor het kind goed geregeld is.'

Meer dan 20 jaar geleden werkte Olga als poortwachter in het Amsterdamse nachtleven. In die tijd vroeg Wessel van Diepen, destijds Radio 538-dj, haar om een muzieklabel te starten. 'Ik wist nog helemaal niets van het runnen van een platenlabel. Maar in die tijd was er veel meer ruimte om te leren en ik pakte alles aan. Er was geen 'right or wrong'. Al die ervaringen bleken achteraf de perfecte basis voor het artiestenmanagement dat ik daarna ben gaan doen: beetje juridisch, beetje marketing, beetje creatief, beetje events... en zo af en toe een grote mond.'

Inmiddels runt Olga drie bedrijven en lopen er veertien medewerkers rond op het kantoor in Noord. Met dezelfde vastberadenheid coacht ze internationale artiesten, brengt ze muziek uit en vertegenwoordigt ze componisten en schrijvers, allemaal in de clubscene: dance, urban, hiphop en R&B, zoals Laidback Luke, The Track Masters, OCS en Djezza. Haar eigen creativiteit samenbrengen met de visie en dromen van een artiest, dat vindt ze het allermooiste. 'Ik vind het leuk als iemand mij overvalt met grootse en ambitieuze ideeën waarvan ik dan zeg: 'Onmogelijk! We gaan het doen!''

'Er was geen 'right or wrong''

'Ik ben altijd oprecht in mijn passie en op zoek naar verbinding. Binnenkort ga ik op reis naar Zuid-Afrika. Er gebeurt daar zoveel op muzikaal gebied, maar ook in fashion en architectuur. Ik hoop daar veel inspiratie op te doen.'

'We gaan het doen' is ook Olga's motto in de zorg voor pleegkinderen. Zo'n zeven jaar geleden startte ze met vakantieopvang. Met een minder gecompliceerde problematiek en een duidelijk begin en einde werkte deze

vorm goed voor haar. In de afgelopen jaren kwamen zo'n tien kinderen bij haar tot rust. 'Ik kan als eigen baas prima vanuit huis werken. Dus een noodbed is zo geregeld en crisis- of vakantieopvang kan ik ook makkelijk bieden.'

Vastbijten

'Ik ben inmiddels in een fase van mijn leven waarin ik dichtbij probeer te blijven bij datgene dat mij gelukkig maakt. Ik vind het leuk als ik gebeld word voor een pleegzorgplaatsing. Maar ook als kinderen na verloop van tijd uit eigen beweging weer eens langskomen en ik kan zien hoe het gaat.' En gaat het niet goed, dan kijkt ze niet weg. Bijvoorbeeld toen er een incident was met een pleegkind tijdens een schoolstage, en de school zich te laconiek opstelde. Dan zoekt ze uit hoe het zit, vraagt in haar netwerk en gaat in gesprek met de pleegouder, de voogd en de pleegzorgbegeleiding. Wat is het protocol grensoverschrijdend gedrag? Wat zegt de wet? Hoe zit het met school, met de leerplichtambtenaar? 'Ik bijt me erin vast en laat pas los als het voor het kind goed geregeld is.'

Meestal blijven de pleegkinderen niet zo lang, maar veel van hen ziet of hoort ze nog wel eens terug. Voor een weekend, vakantie of gewoon even om te kletsen.

‘Ik sliep slecht die nacht’

Bij de Kinderombudsman zet Fergal zich dagelijks in voor de rechten van kinderen. Toch wilden hij en zijn vrouw iets concreters voor een kind doen. Ze gaven zich op als weekendpleegouders en drie maanden later lag Fergal in het donker schaapjes te tellen, terwijl de negenjarige Jimmy – met het volle licht aan – de klok rond sliep.

Tekst: Ilse van der Mierden **Fotografie:** Maaïke Koning

Naam: Fergal van de Wouw (47)

Beroep: Hoofd bij de Kinderombudsman

Pleegkind: weekendpleegzorg voor Jimmy (9)

Hobby's: hardlopen, muziek luisteren, lezen, reizen en samen met familie en vrienden genieten van goed eten.

‘We waren op vakantie bij familie in Ierland toen we een mailtje kregen met de vraag of Jimmy bij ons zou passen. Wauw! Al twee maanden na afronding van het pleegoudertraject. Veel sneller dan we verwachtten. In de training werd duidelijk dat je goed moet kijken wat past in jouw leven. We werken allebei en mijn vrouw gaat regelmatig naar haar familie in Ierland. We wilden onze belofte na kunnen komen. Dus kozen we voor weekendpleegzorg, een weekend in de drie weken.

We hebben het stapje voor stapje opgebouwd: eerst bij Jimmy thuis kennisgemaakt, daarna kwam hij met zijn ouders en jongste broertje een middag naar ons. Hij wilde meteen blijven slapen, en ik dacht ‘Waarom niet?’, maar mijn vrouw zei: ‘Misschien zegt hij dit, omdat hij bang is dat we hem anders afwijzen. Laten we het iets rustiger aan doen.’ En dat hebben we gedaan. Hij

is daarna nog een zaterdagmiddag alleen komen spelen, en vorig weekend bleef hij een nachtje slapen. Dat was spannend!

‘Hij komt stoer over, maar is ook kwetsbaar’

We aten sushi, hij net zoveel als ik. Daarna nog even tv kijken, en toen naar bed. Hij slaapt met het volle licht aan, de hele nacht, net zoals thuis. Mijn vrouw bleef bij hem zitten, maar hij was zo vertrokken. Ik sliep slecht die nacht. Ik was alleen maar aan het luisteren of ik iets hoorde. Maar hij niet, pas elf uur later werd hij wakker. We waren ontzettend blij dat hij zich zo op zijn gemak leek te voelen. We hebben

samen ontbeten en hem 's middags naar huis gebracht.

Jimmy is in ontzettend veel dingen geïnteresseerd, hij wil alles zien en ontdekken. We zijn continu met elkaar in gesprek, over van alles. Hij is gek op reptielen en op de natuur. Hij zit op de scouting, het bos vindt hij prachtig, maar ook in vliegtuigen en auto's is hij geïnteresseerd. Hij komt stoer over, maar is ook kwetsbaar. Dat vinden we mooi aan hem. Zo vroeg ‘ie me uit het niets: ‘Geloof jij in spoken?’

Mijn vrouw spreekt beperkt Nederlands, daardoor trok hij in het begin wat meer naar mij toe. Ik heb hem toen gevraagd of hij mijn vrouw met haar Nederlands wil helpen, en ben zelf af en toe expres even weggelopen. En die taak nam hij serieus, hij verbeterde met veel plezier haar uitspraak.’

De naam Jimmy is vanwege privacy gefingeerd.

Soms kijken we samen

Ik kijk soms met mijn pleegdochter mee en leg dan uit waarom ik dat doe.

Ze laat me ook wel eens filmpjes zien die ze gemaakt heeft. Kinderen vinden het leuk als je interesse toont. Je kunt ook in haar account kijken als ze slaapt.

Willemijn (44), pleegmoeder

Wereld wordt een stuk groter

Ik vind TikTok een vloek, maar ook een zegen. Kinderen zien en leren ook leuke dingen. Maar een nadeel is dat je niet weet wat ze allemaal precies zien en horen. De wereld wordt een stuk groter en als ouder heb je daar minder zicht op. Om daar toch een beetje feeling mee te houden kijk ik mee, vraag ik welke filmpjes ze leuk vinden en wat ze zelf maken.

Karlijn (40), pleegmoeder

Uitleggen

Mijn advies is: leg aan je pleegdochter uit waarom je mee wil kijken en dat ze, gezien haar leeftijd, hierin geen keuze heeft. En als ze niet meewerkt, kun je zeggen dat je TikTok van haar telefoon verwijderd.

Jeroen (42), pleegzorgwerker

Mijn pleegdochter van 12 zit op TikTok. Om te zien wat er daar allemaal op gebeurt, wil ik graag meekijken. Maar dat wil zij niet. Wat moet ik doen?

Digitale dag bespreken

Wij vragen aan tafel hoe de digitale dag was, in plaats van alleen 'hoe was je dag?'. Zo plant je het idee dat ze alles kan bespreken. We kunnen niet zeggen: 'Je mag niet op TikTok'.

Ze doet het toch wel. We vragen het niet elke dag, maar wel als we merken dat ze die dag extra lang op haar telefoon heeft gezeten.

Tom (35), pleegvader

Niet weg te denken

Wil je meekijken vanuit interesse, zorgen of controle? Vanuit interesse is een positieve insteek. Met je tiener in gesprek gaan over social media is een leuk en belangrijk onderwerp. Stel de vraag of er ook dingen zijn op TikTok die ze niet leuk vindt. Social media is niet weg te denken en voor jongeren heel belangrijk. Op Qpido.nl kun je terecht voor informatie en tips, voor zowel jongeren als opvoeders.

*Renate (50), trainer & onderzoeker
pleegzorg*

Controle

Mijn vrouw pakt af en toe de telefoon van onze pleegdochter en leest dan alle berichtjes die binnenkomen. Dat vind ik zelf iets te controlerend. We checken ook de filmpjes die ze op haar telefoon heeft staan. Als er iets tussen staat wat wij niet goedkeuren, leggen we uit waarom dat filmpje eraf moet. Denk bijvoorbeeld aan een filmpje van een broertje dat uit de douche komt lopen.

Ruud (50), pleegvader

Heb je ook een opvoedvraag?

Mail naar: thuismakers@levvel.nl

Elastieken familie

Het is vrijdagavond en bij Patricia (60) en Mike (64) stroomt de huiskamer vol met kinderen, kleinkinderen en pleegkinderen. Ze maken muziek en dansen.

Tekst: Marja Huiberts Foto: Maaike Koning

Terwijl Mike achter de pannen het Surinaamse gerecht moksi alesi en Surinaamse soepen staat te bereiden wordt de muziek harder gezet. De twee Somalische pleegkinderen Riyan en Amien en de Surinaamse Amalia dansen vrolijk de kamer rond. Hondje Doggy dartelt er vrolijk tussendoor. 'Er is hier altijd ruimte voor een kind', zegt Patricia. 'Samen met onze eigen drie volwassen kinderen en acht kleinkinderen zijn we een soort elastieken familie. Een familie die altijd opgerekt kan worden. Iedere vrijdagavond komen we bij elkaar. We zijn dan een huis vol verschillende culturen en geloven.'

Riyan speelt nog maar een jaar piano en laat horen hoe goed dat al klinkt. Na het eten en dansen wordt de pianokruk in het midden van de kamer gezet. Ga je daarop zitten, dan mag jij iets vertellen. En dat kan echt van alles zijn. Bijvoorbeeld over hoe het met je gaat, een herinnering of een ander verhaal dat je graag wil delen. Riyan vertelt glimmend van trots dat ze met haar 13 jaar (!) binnenkort wetenschapslessen aan de Universiteit van Amsterdam gaat volgen. Maar ook de oorlog in Oekraïne komt voorbij. Iedereen, zelfs de allerkleinste, krijgt de ruimte om te vertellen wat ze hierbij voelen en hiervan vinden. Iedereen luistert en stelt vragen.

'We voelen ons allemaal veilig om ons verhaal te delen. We geven onszelf echt bloot', vervolgt Patricia. 'Op zulke avonden droom ik over een eigen zorgboerderij, ergens in de buurt van Amsterdam Zuidoost, waar ik zorg kan bieden aan nog veel meer kinderen.'

'Jij bent belangrijk voor mij'

Hoe kijken pleegzorgwerkers naar de wereld van pleegzorg? Jeroen Hendricks (42) was 11 jaar lang hulpverlener in Londen bij het Adolescent and Leaving Care Team en werkt nu sinds 2,5 jaar bij Levvel als pleegzorgwerker. In Londen leerde hij wat je kunt bereiken als je besluit om bij iemand te blijven.

Tekst: Milou Schmit **Fotografie:** Nancy Siesling

'Ik wilde altijd al eens in het buitenland wonen. Samen met mijn toenmalige partner besloten wij dat Londen onze nieuwe woonplaats werd. Ik vond al snel een baan als hulpverlener voor jongeren vanaf 16 jaar, om ze voor te bereiden op volwassenheid vanuit hun pleeggezin.

'Jij bent belangrijk voor mij en ik laat je niet los'

In Londen begeleidde ik acht jaar lang een meisje, van haar zestiende tot haar vierentwintigste. Ze liep steeds weg bij haar pleeggezin om

naar haar moeder te gaan. Terwijl het daar eigenlijk niet veilig was. Ze belandde in een meisjesbende en was betrokken bij een heftig steekincident. Dat zorgde ervoor dat ze afgleed. Het was voor haar toch al duidelijk dat ze in de gevangenis terecht zou komen. Uiteindelijk werd ze opgepakt. In de tijd dat ze vast zat, zocht ik haar op. En ook toen ze vrij kwam, bleef ik haar begeleiden. Ik wilde haar het gevoel geven dat ik er altijd voor haar was. Toen mijn leidinggevende mij vroeg haar over te dragen naar een collega, heb ik hier een stokje voor gestoken. Ik vond dat zij de continuïteit moest ervaren van een hulpverlener die achter haar stond. Wat ze ook zou doen of tegen me zou zeggen, ik wilde haar maar één gevoel geven: jij bent belangrijk voor mij en ik laat je niet los.

Ik heb haar zien veranderen van een meisje dat ik achterna moest rennen in de rechtbank en gaten in deuren sloeg tot een meisje dat zich honderd procent inzette om hulp te krijgen om haar verleden te verwerken en om te gaan met haar agressie. Ze heeft haar leven echt op orde. Samen hebben we gewinkeld bij de Ikea en toen ze haar rijbewijs haalde nam ze me mee voor een rondje in de auto. Ze schrijft nu een boek over haar ervaringen.

Mijn opgedane ervaringen kan ik goed inzetten bij Levvel. Het mooie is dat ik hier, naast de kinderen ook de pleegouders kan begeleiden. Je ziet dan direct als iets niet soepel verloopt. Maar het allerbelangrijkste wat ik heb geleerd in Londen is dat je bij iemand moet blijven. No matter what.'

Oog voor loyaliteit

Tekst: Ilse van der Mierden

Illustraties: Saskia Troccoli

Giovanni (13) woont bij zijn pleegmoeder. Zijn ouders willen graag onbegeleid bezoek. De kinderrechter beslist dat dat wel kan met zijn vader, maar niet met zijn moeder. Giovanni wil nu helemaal afzien van de bezoeksregeling.

Moon (10) woont bij pleegouders Peter en Marion. In haar vorige pleeggezin werd ze slecht behandeld. Het duurde lang voordat ze dit durfde te vertellen. Maar haar moeder gelooft haar niet. Peter, Marion en de pleegzorgwerker schrikken van deze reactie, maar Moon is niet boos op haar moeder. 'Ze gelooft me heus wel, maar ze kan het niet aan', zegt ze tegen haar pleegmoeder.

Dit zijn twee voorbeelden uit de dagelijkse praktijk van Nicole van Eysden, pleegzorgwerker bij Levvel. 'Moon is door haar moeder verwaarloosd, er was veel huiselijk geweld. Toch praat ze positief over haar, ze blijft loyaal. En Giovanni laat met zijn keuze zien dat hij loyaal is aan zijn moeder. Ik zie dat kinderen er altijd voor proberen te zorgen dat hun ouders zich goed voelen.'

Hoe komt het dat kinderen van nature loyaal zijn aan hun ouders? Hoe ontstaat loyaliteit tussen pleegouders en pleegkinderen? Wat is precies een loyaliteitsconflict? En welke invloed heb je hier als pleegouder op?

Het woord loyaliteit is oorspronkelijk ontleend aan het Franse woord loyal, dat 'wet' betekent. Loyaliteit staat voor eerlijk, trouw en oprecht. Het was de Hongaars-Amerikaanse gezinstherapeut Nagy die ontdekte dat loyaliteit het samenbindend cement is voor duurzame relaties. Hij ziet loyaliteit als de balans tussen geven en nemen.

Nagy beschrijft verschillende vormen van loyaliteit, zoals zijnsloyaliteit en verworven loyaliteit. Zijnsloyaliteit is de onvoorwaardelijke trouw van kinderen

aan beide ouders. Ouders hoeven deze loyaliteit niet te verwerven of te verdienen, die is er, en die kan niet verbroken worden.

Verworven loyaliteit wordt verdiend door samenzijn, zorg en aandacht. Dat is loyaliteit die anderen kunnen verdienen, zoals een partner, schoonouders of pleegouders.

'Begrip van zijnsloyaliteit is essentieel voor pleegouders', vertelt Else-Marie van den Eerenbeemt, die als familie-therapeut, docent en onderzoeker al bijna vijftig jaar gespecialiseerd is in loyaliteit binnen families en pleeggezinnen en nauw samenwerkte met Nagy. 'Bij de geboorte heeft het kind van de ouders het leven gekregen. Daarna ontstaat er een continue wisselwerking tussen geven en nemen. Ieder kind heeft een reservoir van trouw om liefde te geven aan de ouders. Kinderen van ouders die niet goed voor hun kind kunnen zorgen, blijken zelfs heel veel te geven. Daarom zie je vaak: hoe slechter de ouders in onze ogen zijn, hoe trouwer het kind is.'

Else-Marie verklaart dit vanuit generatieperspectief. 'De ouders waarvan wij het gedrag veroordelen, die onverschillig lijken en niet goed voor hun kinderen zorgen, waren

waarschijnlijk zelf kinderen die enorm trouw aan hun eigen ouders zijn geweest. Ze hebben hun eigen ouders veel gegeven en zijn door hen afgewezen. Deze ouders verwachten, onbewust, van hun eigen kind dat die deze afwijzing goed zal maken door liefde en toewijding te geven. En dat gebeurt, want het kind begint, zoals ieder kind, met geven. En hoe meer ouders nodig hebben, hoe meer het kind gaat geven. Het kind gaat de leegte van de ouders opvullen. We noemen dat parentificatie: het kind draagt de last van de ouder en gaat voor hem of haar zorgen. Maar het kind kan dit gat natuurlijk nooit vullen.'

Volgens Else-Marie moeten we ons goed realiseren dat pleegkinderen voordat ze in een pleeggezin komen, al heel veel voor hun ouders hebben gedaan. 'Het kind is officier van justitie geweest, bemiddelaar, verzoener, verdediger naar de afkeurende buitenwereld. Het heeft zich opgeworpen als boetedoener, door zelf lastig gedrag te gaan vertonen of het is een stil muisje geworden dat geen problemen gaf. En dit kind, dat al zoveel gegeven heeft, komt in een pleeggezin. Pleegouders gaan voor het kind zorgen, geven liefde, en het kind wil ook die balans goed maken.'

'Door ruimte te geven aan loyaliteit aan de ouders, verbeter je de band met je pleegkind'

Het wil geven, maar heeft ook zorgen over of hij genoeg geeft aan zijn ouders. Het kind moet beide loyaliteiten een plaats geven. Dat is een enorm karwei.'

Loyaliteitsconflict

Een conflict tussen de loyaliteiten ontstaat snel. Want door loyaal te zijn aan de ouder, kan het kind zich ontrouw voelen aan de pleegouder. Door loyaal te zijn aan de pleegouder kan hij het gevoel krijgen de eigen ouder af te vallen. Lukt het niet om deze loyaliteiten beiden een plek te geven, dan ontstaat er een loyaliteitsconflict. Het kind voelt zich als een kat in het nauw en dat uit zich op allerlei manieren: zich terugtrekken, moeilijk gedrag vertonen en/of lichamelijke

klachten krijgen. Staan ouders niet achter de plaatsing of keuren pleegouders het gedrag van de ouders (indirect) af, dan groeit het loyaliteitsconflict.

Het is dus zaak het kind hierbij te helpen. Volgens Else-Marie hebben pleegouders dan ook één grote opgave: ruimte geven aan de loyaliteit van het pleegkind aan de ouders. 'Zeg niet: je bent nu veilig, maak je niet druk over je ouders. Maar: 'Hoe zou het met mama gaan? Zullen we haar een kaartje sturen?' Natuurlijk zijn er grenzen aan de zorg van het kind over zijn ouders. Maar neem de zorg serieus, en zeg: 'Papa woont nu in een kleiner huis dat hij beter kan schoonhouden, hij kan nu beter voor zichzelf

zorgen. Zullen we hem een tekening sturen?'

Het mooie is: door het kind loyaal te laten zijn aan zijn ouders, win je het vertrouwen van je pleegkind. Daardoor versterk je de hechting en verwerf en vergroot je de loyaliteit van je pleegkind aan jou. Else-Marie: 'Het kan zijn dat pleegouders gaan denken: ik doe alles voor dit kind. Dag en nacht zorg ik ervoor en het zijn de eigen ouders die de loyaliteit krijgen. Die concurrentie moet eruit. Zijnsloyaliteit gaat voor hechting. En door hechting ontstaat verworven loyaliteit.'

Dwars na bezoek

Soms is ruimte geven en positief blijven over ouders makkelijker gezegd dan

gedaan. Bijvoorbeeld als contact tussen het pleegkind en ouders van invloed is op het gedrag van het kind. Veel pleegouders zullen herkennen dat het pleegkind na bezoek aan de ouders soms dagen teruggetrokken of juist dwars en onhandelbaar is. Dit kan zelfs zo'n negatief effect op de relatie tussen de pleegouder en het pleegkind hebben, dat het contact met ouders verminderd of zelfs stopgezet wordt.

Volgens Van den Eerenbeemts ligt aan dit gedrag het loyaliteitsconflict ten grondslag. De situatie biedt juist de mogelijkheid om het kind te helpen. 'Het kind kan tijdens zo'n bezoek aan ouders de beide loyaliteiten niet overbruggen. Het voelt de pijn van de ouders – 'ik kan niet voor mijn kind zorgen' – en neemt die pijn mee naar het pleeggezin. Vervolgens neemt hij het, namens zijn ouders, zijn pleegouders kwalijk. 'Waarom zijn jullie betere ouders? Waarom lukt het jullie wel?'

Het is begrijpelijk dat je als pleegouder veel vragen hebt na zo'n bezoek. Waar zijn jullie geweest? Was je moeder op tijd? Wat heb je samen gedaan? 'Maar stel deze vragen niet', adviseert Else-Marie. 'Wat het kind op zo'n moment nodig heeft, is geruststelling en erkenning. Zeg: 'Moeilijk hè? Zal ik je nu een boekje voorlezen?'

Vragen stellen waarop het antwoord indirect verwijst naar hoe de ouders hebben verzaakt of hun afspraken niet na zijn gekomen, geven het kind een nog slechter gevoel. Else-Marie: 'Voorkom de suggestie: wij zijn goed, en zij zijn slecht. Probeer het kind te helpen om te gaan met de loyaliteiten in plaats van het contact met ouders te verminderen of verbreken. Ik ken een kind dat verzon dat hij met mama naar een pretpark ging, terwijl hij de hele dag op de bank lag. Laat hem op die manier zijn moeder verdedigen, maak hem niet uit voor leugenaar.'

Ook pleegzorgwerker Nicole adviseert pleegouders om op een positieve manier mee te werken aan de bezoeksregeling. Ook als het lastig is. 'Vergeet niet dat het kind niet voor niets uit huis is geplaatst. Dat een ouder te laat is, of niet op komt dagen, dat is onderdeel van het probleem. Je hebt te maken met ouders met andere denkwijzen en vaardigheden. Hou daar rekening mee en probeer flexibel in de omgang te zijn. Praat positief over ouders, probeer ze te ontschuldigen. Daarmee help je het kind.'

Zo stond de moeder van Giovanni laatst aan de deur met een cadeau: een vieze en kapotte jas. Nicole: 'Iedereen weet dat dat een gek cadeau is. Maar het is wel een teken dat de moeder aan haar zoon denkt, en van hem houdt. Zeg dat tegen hem. Het wordt voor kinderen zoveel makkelijker als je het – in onze ogen – vreemde gedrag van ouders accepteert.'

'Ontrouw aan je ouders, betekent ontrouw aan jezelf'

Moeite doen voor ouders levert je veel goodwill op bij kinderen. Nicole: 'Laatst moest een jongen van twaalf naar crisispleegouders. Zijn moeder is geen makkelijke vrouw. Op zijn verjaardag kon zij niet bij het pleeggezin op bezoek komen, omdat het een geheime plaatsing is. Maar hij mocht wel naar zijn moeder toe. De pleegmoeder gaf hem een tas met lekker eten en een kledje mee, zodat hij even kon gaan picknicken met zijn moeder. Een gouden zet.'

Loyaliteit verdienen

'Pleegouders kunnen het gevoel hebben dat ze goed moeten maken wat het kind tekort is gekomen', vertelt Else-Marie. 'Dat kan niet. Zie het als 'we krijgen een kind dat al veel gegeven heeft en daar mogen wij voor zorgen. De trouw van het kind kunnen we verdienen.' Dat verdienen gaat door goed voor het kind te zorgen en ruimte te geven aan loyaliteit aan de ouders. Maar ook door de moeite op te merken die het kind doet om zich in te voegen in je gezin.' Bijvoorbeeld door te erkennen dat het heel wat is om ineens in een vreemd huis bij vreemde mensen te moeten wonen. Zeg dat je het fijn vindt dat het kind zo goed ging slapen in een vreemd bed. Dat hij dat

vreemde eten proeft. Of dat hij iets over school vertelt tijdens het avondeten. Stel pijnlijke onderwerpen zelf aan de orde. Wat verwachten ze van mij tijdens vaderdag? Mag ik boos zijn op mijn ouders zonder dat mijn pleegouders hen afvallen? Zodat ik toch loyaal aan ze kan blijven?

Nicole: 'Pleegouders hebben hierin de grootste taak. Ik merk dat als pleegouders ouders een plek geven en zich flexibel opstellen, dat ouders makkelijker worden. Het grootste deel van de oplossing van loyaliteitsconflicten ligt bij de pleegouders. Heb je als pleegouder moeite met het gedrag van ouders? Bespreek het met ons, daar zijn we voor. Maar bespreek het nooit met het pleegkind.'

En natuurlijk helpt het als ouders zich positief opstellen. Nicole: 'Ik ken ook een moeder die heel graag weer voor haar kind wil zorgen, en toch tegen haar dochter zegt: 'lief zijn en goed luisteren naar je pleegouders.' Dat vind ik ontzettend knap. Ze zei er ook niks van toen haar dochter voor Moederdag iets voor de pleegouder had gemaakt. En als het meisje over neven en nichten praat, dan heeft ze het over de neven en nichten van de pleegouders. Haar moeder geeft

Meer lezen

- *Door het oog van de familie* Else-Marie van den Eerenbeemt (Bert Bakker)
- *Ik wist niet hoe ik zoon en pleegzoon kon zijn uit: (Pleeg)kinderen en vreemd gedrag!* onder redactie van Martine Delfos en Nelleke Visscher

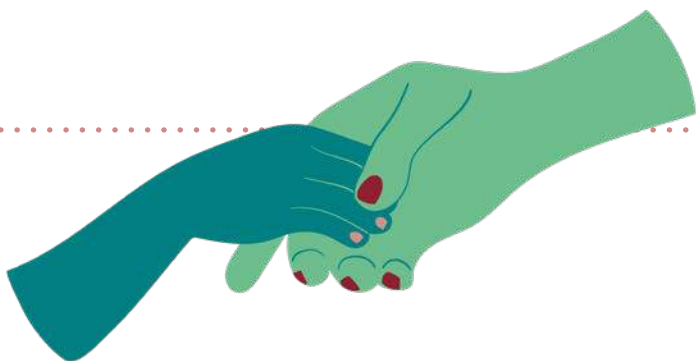
volledige toestemming aan haar dochter om loyaal te zijn aan de pleegouders. Dat is knap.'

Idealiter slaagt het kind erin zowel de ouders als de pleegouders een plek in het eigen leven te geven, zonder een keuze te hoeven tussen de twee vormen van loyaliteit. Else-Marie: 'Een keuze maken is onmogelijk. Want ontrouw aan je ouders, betekent ontrouw aan jezelf. Neem het kind geen bestaansrecht af door zijn ouders af te wijzen.'

De namen van de kinderen zijn vanwege privacy gefingeerd.

Ontdek wat een fijn thuis kan doen

Tekst: Milou Schmit Illustratie: Saskia Troccoli

crisispleegzorg

Minimaal 6 weken

We willen voorkomen dat kinderen die acuut uit huis moeten, daarna vaak moeten wisselen van pleeggezin. Daarom zoeken we met spoed crisispleeggezinnen voor kinderen in alle leeftijden: gezinnen die voor minimaal 6 weken een plek kunnen bieden, het liefst nog iets langer, totdat we een langdurige oplossing hebben gevonden.

De namen van de kinderen zijn vanwege privacy gefingeerd.

langdurige pleegzorg

Familieband

Maisa (7), Tommy (4), Germaine (3) en Floor (1) kunnen niet meer thuis wonen. Er is geprobeerd om de kinderen zo dicht mogelijk bij elkaar te plaatsen en dat lukte. Maisa en Tommy wonen samen in één pleeggezin en Germaine en Floor ook. Beide gezinnen spreken zo nu en dan af. Zo kunnen de broertjes en zusjes elkaar regelmatig zien en een goede band opbouwen, zoals het hoort.

weekendpleegzorg

Een echte dierenvriend

Voor de dertienjarige Kenzo zoeken wij zo snel mogelijk een weekendpleeggezin, het liefst voor ieder weekend, maar twee weekenden per maand kan ook. Kenzo is een heel sociale en behulpzame jongen. Hij geniet van groepsspellen en is fanatiek tijdens het kaarten. Hij is een echte dierenvriend en houdt van de natuur, dus een uitje naar het bos of dierentuin slaat hij zeker niet af. Een van zijn favoriete momenten van de dag is het avondeten, want dan kan hij vertellen wat hij die dag allemaal heeft meegeemaakt. Op zaterdagmiddag maak je hem blij met een lekker kopje soep! Kenzo woont bij zijn moeder. Voor zowel Kenzo als zijn moeder, is het goed om zo nu en dan tijd voor zichzelf te hebben.

weekendpleegzorg

Dankzij de Levvel Pleegzorgapp

We plaatsten een oproep op onze pleegzorgapp voor een overbelaste vader. Hij had ondersteuning nodig voor zijn dochter van 6 en zoontje van 3 jaar. Bij voorkeur konden de kindjes twee of meer weekenden per maand bij een pleeggezin verblijven. Naar aanleiding van die oproep reageerde Bodien, pleegmoeder en alleenstaande moeder van drie kinderen. Bodien had eigenlijk een aanbod voor langdurig. Maar omdat ze fulltime werkt en drie kinderen heeft, stond ze open voor weekend- en vakantiepleegzorg. De kinderen komen nu twee weekenden per maand en in de vakanties bij Bodien. Vader is ontzettend blij met deze match en komt nu tot rust. Zo kan hij beter voor zijn kinderen zorgen als ze bij hem zijn.

langdurige pleegzorg

Langzaam op eigen benen

Jordy (19) zat in een pleeggezin waar hij zich niet op zijn plek voelde. Hij ging even terug naar zijn moeder, maar dat liep niet goed. Er moest een nieuw gezin gevonden worden. Gelukkig kon er een perfecte match gemaakt worden met Harry, die zich net aangemeld had als pleegouder voor tieners. En dat is best uniek, want er zijn niet veel gezinnen beschikbaar voor pubers.

Harry helpt Jordy nu met grote en kleine dingen, zoals studiekeuzes, financiën, koken en andere huishoudelijke taken. Op deze manier leert Jordy langzaam op eigen benen staan.

Wil je meer weten over een puber als pleegkind? Neem contact op!

Langdurige pleegzorg

Complimentjes en structuur

Aniek (14) is een rustig en creatief meisje. Ze is heel sportief aangelegd en doet al heel lang aan judo en kickboksen. Ze vindt alle actieve uitstapjes leuk. Daarnaast houdt ze van gezelligheid en luistert ze naar muziek of kijkt ze graag samen Netflix.

Voor Aniek zoeken wij een langdurig pleeggezin met tijd en geduld. Pleegouders die haar structuur kunnen bieden, met wie ze kan bespreken wat ze meemaakt en die haar complimentjes geven. Heb je huisdieren? Dan maak je haar helemaal blij!

Ben jij de volgende moie match?!

Meer weten? Mail dan naar pleegzorg@levvel.nl of neem contact op met het Servicepunt Pleegzorg &

Verblijf via pleegzorg@levvel.nl of (020) 5400 440

Download de Levvel Pleegzorg app en blijf op de hoogte van alle kindoproepjes.

Ben je nog geen pleegouder, maar wel benieuwd wat je voor een kind kan betekenen? Vraag een informatiepakket aan of bezoek een informatiebijeenkomst. Aanmelden kan via levvel.nl/pleegouder-iets-voor-jou

Breinschade door alcohol

Alcoholgebruik tijdens de zwangerschap kan tot forse breinschade bij het kind leiden. Dit wordt FAS genoemd, het Foetaal Alcohol Syndroom. Bij pleegkinderen komt FAS relatief vaker voor dan bij kinderen die thuis opgroeien. We spraken Gabré Witteveen, GZ-psycholoog bij de FAS-poli in Gelre ziekenhuizen in Zutphen, over dit syndroom.

Tekst: Ilse van der Mierden **Fotografie:** Arie-Jan Krijgsman

Hoe ontstaat FAS?

'De lever kan de alcohol nog niet afbreken en de placenta beschermt het kind niet. Ondertussen groeien de hersenen, en die raken beschadigd. Die schade kunnen we niet weg nemen. Dat is een nare boodschap, maar wel de realiteit. Wel kunnen ouders en pleegouders het kind helpen om zich bij de ontwikkeling richting volwassenheid.'

Bij welke hoeveelheid alcohol in de zwangerschap is er kans op FAS?

'Er is geen afkappunt. We zien kinderen waarvan de moeder zwaar alcoholist is of was, maar ook kinderen van moeders die gedronken hebben toen ze nog niet wisten dat ze zwanger waren. Het zijn uitzonderingen, maar het kan. Dat maakt dat het advies is: drink niks.'

Hoe kun je weten of een kind FAS heeft?

'We kijken naar vier pijlers. Naar gewicht- en groeiachterstand en specifieke gezichtsafwijkingen, zoals het ontbreken van het gootje boven de lip, een dunne bovenlip, smalle ogen en een lage stand van de oren. We meten de breinschade aan de hand van de schedelomvang en informatie over het functioneren. We zien vaak schade op meerdere gebie-

den: motorisch, cognitief, spraak-taal, gedragsmatig en sociaal-emotioneel. De laatste pijler is het alcoholgebruik van de moeder tijdens de zwangerschap. Kinderen die niet alle kenmerken van FAS hebben, kunnen ook de diagnose gedeeltelijke FAS krijgen.'

Met welke symptomen melden pleegouders zich vaak bij jou?

'Voornamelijk met gedragsproblemen. Kinderen met FAS hebben heel veel moeite om mee te komen. Ze zijn druk en ouders moeten voortdurend toezicht houden, anders komen ze in de problemen. Bijna alle ouders zeggen: het kind ziet oorzaak en gevolg niet, elke keer moet ik weer opnieuw uitleggen, dit is de regel, dit mag niet. Ze slaan het niet goed op en kunnen er niet naar handelen. Vaak zien we dan ook stagnatie op andere gebieden, in leren of lichamelijk. En dat herkennen ouders ook.'

FAS kan niet genezen worden. Welke adviezen geef jij pleegouders?

'Op het moment dat je het moeilijke gedrag ziet - het kind is druk, onbereikbaar, heeft woedeuitbarstingen - interpreteer het dan als een teken van overvraging en frustratie. Kinderen met FAS worden overspoeld door prikkels uit hun omgeving. Door hun andere hersenwerking selecteren,

verwerken en interpreteren ze deze prikkels anders. Wat het kind nodig heeft is heel veel begrip, geduld en betrouwbaarheid. Omdat ze weinig zelfregulatie hebben, hebben ze een ander nodig om zichzelf te reguleren. We noemen dat co-regulatie: je geeft ondertiteling. Je zegt wat je ziet en wat het gevolg is, zonder boos te worden.

Op- en afschakelen van activiteiten moet ook vanuit jou komen. Normaal kunnen kinderen steeds beter aangeven als het te druk wordt. Maar een kind dat zichzelf niet kan reguleren, voelt dat niet.

Ouders hebben vaak zelf al gemerkt dat belonen en straffen niet werkt. Dat wil niet zeggen dat het kind niet vrolijk wordt van een compliment, maar de gedragsverandering die wij er doorgaans mee beogen werkt niet.'

Meer weten over FAS?

- www.fasproject.nl – met onder andere ervaringsverhalen van mensen met FAS, familie en pleegouders.
- www.fasstichting.nl

Vermoed u dat uw pleegkind FAS heeft? Neem contact op met de huisarts of uw pleegzorgwerker.

‘Ze heeft iemand nodig die haar ondertitelt’

Mirjam en Klaas Hoogendoorn zijn pleegouders van Chioma (5). Zij hebben naast Chioma nog 4 kinderen van 13, 11, 8 en 3. Chioma heeft FAS.

‘Chioma werd met dertien maanden gebracht met een koffertje met kleding en een opblaasbare één. Ze zou hier tijdelijk wonen, we waren crisisleegouders. Maar teruggaan naar een van haar ouders bleek onmogelijk. We besloten dat ze kon blijven.

Haar gedrag was druk en ze kon ineens omslaan van extreem blij naar extreem boos. Emoties reguleren lukte niet. Ook op andere gebieden was ze ongeremd, bijvoorbeeld met eten, zo lang het voor haar stond ging ze maar door. Ze was moeilijk troostbaar.

Rond haar derde jaar kreeg ze nachtelijke huilbuien. Vanuit het niets begon ze oorverdovend te krijsen. Dat herhaalde zich soms wel zes keer gedurende de nacht. Door een droom kon ze dan zo hoog in haar stress en emoties komen dat ze ontroostbaar was. Dat voelde heel machteloos. ‘s Ochtends waren we

allemaal van slag, terwijl Chioma het alweer vergeten leek te zijn.

Chioma stakte op allerlei gebieden. We liepen bij de fysiotherapeut, bij de logopedist. Toen kwamen hechtingsproblemen en trauma om de hoek kijken. We werden voor ons gevoel van links naar rechts gestuurd.

We wisten dat haar moeder een alcoholverslaving had. Toen zijn we zelf gaan googlen op gevolgen van alcohol tijdens de zwangerschap. Dan kom je bij FAS. Het plaatje op internet met pijlen naar de uiterlijke kenmerken stuurde ik door naar onze pleegzorgwerker. Hij dacht dat ik een foto van Chioma stuurde, waar ik zelf de kenmerken bij had gezet. Haar gedrag en ontwikkeling, lichamelijk, qua spraak, emotioneel, alles viel op zijn plaats. In het Gelre ziekenhuis kreeg Chioma de diagnose FAS.

Er is helaas geen behandeling voor FAS. Wel wordt de methodiek Geef me de 5 vaak geadviseerd. Het is ontwikkeld voor autistische kinderen, maar werkt voor FAS ook. De aanpak is gericht op regelmaat, structuur en voorspelbaarheid. Precies waar deze kinderen ook baat bij hebben.

Als haar brein maar in de ontspanning zit, dan is ze een slim meisje dat veel aan kan. Maar de spanning neemt bij haar snel toe. Ze heeft eigenlijk altijd iemand naast haar nodig die haar ondertitelt. Er gebeurt nu dit, je voelt nu dat. Je hebt in het water gestaan, daardoor zijn je schoenen nat geworden, dat voelt vervelend, maar het is niet erg, ze worden wel weer droog. Die emotieregulatie heeft ze zelf niet.

Klaas' zus vangt Chioma om de week een weekend op en in de schoolvakanties is er een vakantiepleegmoeder waar Chioma kan logeren. Dat geeft ons rust. We kunnen dan spontaan beslissen om op de fiets te springen en naar de snackbar te gaan. Tegelijkertijd voelt het naar om dit te zeggen en het liefst zou ik dat ook niet doen. Maar deze spontane acties zouden bij Chioma altijd een startje hebben. Die geven haar te veel prikkels. We leven bij de dag. En het valt ons soms nog zwaar, ook al gaat het steeds beter. En nu het beter gaat, merken we pas hoe heftig die eerste jaren waren.’

Hoe praat jij over seksualiteit?

Met je pleegkind praten over seksualiteit. Hoe doe je dat? Wat is een gezonde seksuele ontwikkeling? En wat doe je met een vermoeden van seksueel misbruik? Al deze onderwerpen komen aan bod in de training Seksualiteit en Opvoeden.

Tekst: Marja Huiberts

Pleegkinderen dragen vaak veel bagage met zich mee. Ze zijn kwetsbaarder, ook op het gebied van seksualiteit en intimiteit. Het is daarom belangrijk om te weten wat een gezonde seksuele ontwikkeling van een kind is, waar seksueel grensoverschrijdend gedrag vandaan kan komen en hoe je ermee omgaat. Ook informatie over de gevolgen van seksueel misbruik is essentieel.

'Zo sta je ineens in de schoenen van een andere pleegouder'

In de training Seksualiteit en Opvoeden gaan we in op hoe het voor jou als pleegouder is om over het onderwerp seksualiteit te praten. Hoe doe je dat?

Virtual reality, films en gesprekken

Ook bespreken we de invloed van internet en sociale media. Daar-

naast leer je hoe je kunt handelen bij een vermoeden van seksueel grensoverschrijdend gedrag of seksueel misbruik.

Naast het delen van allerlei informatie, maken we gebruik van virtual reality en filmfragmenten om met elkaar in gesprek te gaan en ervaringen uit te wisselen. Zo sta je, met een VR-bril op, ineens in de schoenen van een andere pleegouder. Of ben je juist het pleegkind dat iets lastigs wil aankaarten bij de pleegouder. Het thema seksualiteit & intimiteit wordt zo nog beter bespreekbaar.

In twee dagdelen van vijf uur krijg je goede, praktische handvatten om zelf snel aan de slag te gaan. Kortom, een hele praktische training met goede handvatten om zelf aan de slag te gaan.

Opvoeden vraagt om bijsturing en ontwikkeling. Blijven leren is daarom belangrijk. Levvel Pleegzorg Academie ondersteunt je hier graag bij, met gratis trainingen en e-learnings.

Meld je aan!

De eerstvolgende training Seksualiteit en Opvoeden is op vrijdag 2 en vrijdag 9 december. Lees meer of meld je aan via pleegzorgacademie.plusport.com. Heb je problemen bij het inloggen of nog geen account? Mail dan naar pleegzorg@levvel.nl.

Heb je een specifieke vraag over de training, neem dan contact op met het Servicepunt Pleegzorg, tel. 020 5400 440.

Een droom werd werkelijkheid

Cas (14) is columnist voor Thuismakers. Hij woont ruim drie jaar bij zijn pleegouders Gert en Bodil en gaat na de zomer naar 4 mavo. Vanaf deze plek vertelt hij wat hem bezighoudt.

Fotografie: Milou Schmit

Hallo lieve mensen daar ben ik weer! Met een gloednieuwe column voor Thuismakers. En ik heb er weer veel zin in, hopelijk jullie ook. Want ik heb weer iets meegemaakt hoor. Heb je er wel eens over gedroomd dat je eigen schilderij in een museum hangt? Nou, bij mij is het werkelijkheid geworden, voor een tijdje kon je mijn schilderijen bekijken. Van 27 januari tot en met 3 april waren mijn 2 schilderijen te zien in het Stadsarchief van Amsterdam. Ik stond zelfs in het Parool!

'Na al dit harde werken heeft iedereen wel zomervakantie verdiend'

Ik had met Kunstpleegers twee schilderijen geschilderd. Ik had een idee in mijn hoofd over popart en stripboeken en wilde twee gezichten

schilderen met twee emoties. Dit idee vond ik erg leuk en ik wil er misschien zelf een strip(boek) van maken. Het thema was: hoe voelde je je in de coronatijd? Het eerste schilderij was blauw. Die was blij. En de andere was rood, dat stond voor boos/sarcastisch. Bij de schilderijen gaat het van donker naar licht en andersom, zodat het mooi zou overlopen als je ze naast elkaar zou hangen. De schilderijen heb ik nu zelf in bezit en ik ben er heel trots op. Het blauwe schilderij hangt bij mijn vader in de logeerkamer en het rode schilderij staat nog in mijn kamer.

Na al dit harde werken heeft iedereen wel zomervakantie verdiend. Hebben jullie er veel zin in? Ik wel! Ik verheug me erop, even uitrusten en niet aan school denken. We hebben al genoeg slecht nieuws gehad de laatste tijd.

Mijn zomervakantie wordt supergaaf. Ik ga deze vakantie lekker naar Legoland in Denemarken met mijn

pleeggezin! Ik heb er veel zin in, omdat ik er nog nooit ben geweest. En als kers op de taart ga ik OOK nog met het gezin van mijn vader EN mijn zus op vakantie naar Frankrijk. We gaan daar naar een camping dichtbij de zee, en er is daar ook een zwembad.

Wat zijn jullie zomervakantieplannen? Ik ben erg benieuwd. Geniet van de vakantie en tot de volgende keer maar weer!

Bekijk de kunstwerken van Cas via deze QR-code!

Lees in Gezinspiratie (p. 30) over het volgende project voor (pleeg)jongeren.

bereikt

‘Het ergste was dat mensen dachten dat het aan mij lag dat ik niet thuis woonde’

Angelica Ferreira (26) werd geboren in Brazilië en groeide daar in armoede op. Vanaf haar dertiende sliep ze twee jaar lang bij vrienden en kennissen, tot ze bij pleegouders Piet en Sonja ging wonen. Daar greep ze alle kansen aan om zich te ontwikkelen. Nu is ze trotse moeder van twee zonen, heeft ze een man, een eigen kledingatelier en zelfs een hond.

Tekst: Ilse van der Mierden **Fotografie:** Nancy Siesling

Hoe ben je opgegroeid?

‘Tot mijn elfde heb ik met mijn moeder in Brazilië gewoond. Mijn vader zat bij de Nederlandse marine. Op mijn elfde verhuisden we naar Nederland. Maar mijn moeder dronk te veel, ze miste Brazilië en ging op een dag terug. Mijn vader moest ineens voor mij en mijn zus zorgen. Dat lukte hem niet. Mijn zus was vaak bij haar vriendje, ik was thuis. Toen ik dertien was, stuurde hij me het huis uit. Ik sliep toen bijna twee jaar bij vrienden en kennissen. Telkens moest ik weer buiten mijn schuld ergens weg, omdat de mensen waarbij ik woonde persoonlijke problemen kregen. Mijn vertrouwen in volwassenen raakte beschadigd. Hierdoor was ik op mijn vijftiende al veel volwasse-

ner in mijn denken en doen dan mijn leeftijdgenoten.’

Hoe was die periode?

‘Eenzaam. Het ergste was dat mensen dachten dat het aan mij lag dat ik niet thuis woonde. Op school vertelde ik dat het niet goed met me ging, maar de docenten geloofden me niet. Ik woonde een tijd in Purmerend en mijn school was in Krommenie. Ik moest om kwart voor zes de bus pakken om op tijd op school te zijn. Dat kostte vijftien strippen. Toen ik geen geld meer had om een nieuwe strippenkaart te kopen zei school: dan fiets je maar. En als je geen fiets kunt betalen, dan loop je maar. Ik had geen vrienden en de volwassenen om me heen wilden me niet

helpen. Het was lastig om geen steun te hebben. Je hebt mensen nodig die je stimuleren en die blijven herhalen ‘het komt goed.’ Toch zie ik het niet als een nare ervaring. Alles is goed afgelopen. Ik sta – juist daardoor – nu heel sterk in mijn schoenen.’

Op je vijftiende ging je bij je pleegouders wonen. Hoe was dat?

‘Ik dacht meteen: ik ga er alles aan doen om hier niet weg te hoeven. Ik werd aangenomen op de modeopleiding, dat was mijn droom. Ik heb alle diploma’s gehaald en daarna heb ik nog de Jeansschool gevolgd, een extra opleiding gespecialiseerd in denim. Ik heb nu een modeatelier aan huis. Ik ontwerp en maak zelf kleding, en ik

Angelica en haar zoontjes Lowell (1,5) en Christopher (6 maanden)

werk in opdracht. Ik doe veel kleine producties. Sportkleding, kinderkleding, t-shirts, ik kan alles maken, zowel op maat als confectie.

Vanaf mijn vijftiende had ik een bijbaantje in het teambuildingsbedrijf van mijn pleegvader. Ik verdiende eindelijk mijn eigen geld. Daarvan stuurde ik een deel naar Brazilië. Ik leerde patat bakken, autobanden verwisselen, boren, lampen ophangen. Ik ben daarvoor nog steeds heel handig. Ik hoef mijn vriend niet lastig te vallen met dit soort klusjes, hij heeft veel en zwaar werk in de bouw.

Mijn pleegouders gingen naar oudergesprekken op school, brachten me naar

feestjes en waren bij mijn diploma-uitreiking. Ze hielpen me met huiswerk en het verbeteren van mijn Nederlands. Ze betaalden zelfs mijn ticket toen ik naar Brazilië wilde om mijn oma te zien, die drie maanden na mijn bezoek overleed. Ze waren er voor mij als ik ze nodig had. Op mijn tweeëntwintigste ben ik op mezelf gaan wonen.'

Waar ben je zelf het meest trots op?

'Ik wilde altijd al kinderen, en die heb ik nu, en ik zorg er zelf voor. Ik woon samen met hun vader in een mooi hoekhuis. We hebben zelfs een hond. En ik heb een eigen bedrijf. Ik heb bewezen dat je niet hoeft te worden wat je ouders zijn. Onze ouders zetten ons op de wereld, maar wij maken ons eigen leven.

'Ik neem mijn ouders trouwens niets kwalijk. Ze hadden het anders moeten doen, maar ik weet ook niet wat er precies in die hoofden omging of hoe het op mijn vaders werk ging. Als je met die haat in je hart zit, dan kun je niet van jezelf houden en dan kun je niet verder leven.'

Wat zou je kinderen die nu in een pleeggezin wonen mee willen geven?

'Ik heb veel kinderen gezien die zich niet goed gedroegen omdat ze terug naar hun ouders wilden. Maar juist als het goed gaat, dan heb je daar meer kans op. Dus verzet je niet. Ga leven, ga leuke dingen met je vrienden doen. En pak je kansen.'

bij Frank thuis

Frank woont samen met zijn vrouw Myrna en hun pleegkinderen Sammie (15) en Daniël (13). In Thuismakers vertelt hij hoe het er in zijn gezin aan toe gaat.

Fotografie: Milou Schmit

Thuis

Onlangs heeft Daniël voor het eerst zijn vader ontmoet. Maar er spookt meer rond in zijn hoofd en dat is niet gemakkelijk voor hem. De situatie voor Daniël is verder namelijk ook niet eenvoudig, met een halfbroertje van 4 die bij zijn moeder woont en zijn grote broer van 19 jaar.

Om Daniel te helpen met zijn spoken zijn we onlangs samen met Levvel een nieuw traject ingegaan. Daniël krijgt persoonlijke hulp en wij als pleegouders worden getraind om met de specifieke problematiek te dealen. Afgelopen week hadden we het eerste verkennende gesprek met de medewerker van Levvel. Een pittig gesprek waarbij er diep op de situatie van Daniël werd ingegaan. Ik stond er wat afwachtend tegenover, omdat we meerdere trajecten met onze jongens hadden doorlopen. Zo langzamerhand denk ik het dan allemaal wel te weten.

‘Het is nu eenmaal zo dat je je eigen versie als de juiste gaat beschouwen’

Zo is het een gegeven dat de situatie bij de moeder soms best lastig is. Als Daniël een keer in de zoveel tijd een nachtje slaapt bij zijn moeder, kan het nog wel eens een

‘volle bak’ zijn. Het huis is nu eenmaal niet ingericht op het verblijf van drie kinderen tegelijk.

Alle aspecten van en rond Daniël komen aan bod. Mijn input hierin lijkt wel een beetje routineus. Het is zeker niet de eerste keer en het is nu eenmaal zo dat je je eigen versie als de juiste gaat beschouwen. Dan maakt de medewerker van Levvel een opmerking: ‘Dus het is zo dat Daniël als enige niet thuis woont?’ Daarop wist ik even niets te zeggen.

De grote broer van Daniël is inderdaad bij zijn moeder gaan wonen, omdat hij tijdelijk onderdak nodig had. Dat was ons bekend, maar we hadden er geen bijzondere aandacht voor. We vroegen ons af hoe dat zou gaan als Daniël er was.

Eigenlijk schrok ik. Hoe kon ik dat nu over het hoofd zien? Het was waar en dat zal Daniël niet zijn ontgaan. Hij woont bij een pleeggezin en zijn broers wonen bij hun moeder. Dat was de feitelijke situatie en ik had het niet opgemerkt!

Gelukkig was deze situatie tijdelijk. Inmiddels heeft de oudste woonruimte gevonden en is het weer naar ‘normaal’. Ik ben ook weer bij de les: ook op de meest gewone situatie waarvan je denkt alle aspecten te kennen, heeft een buitenstaander altijd weer een heldere blik.

Het geeft me ook een nieuwe invalshoek om een gesprek te beginnen met Daniël. Een makkelijke prater is hij niet, dus dat kan ik goed gebruiken. Ik weet dat ik Daniël gerust kan stellen door uit te leggen dat zijn moeder hulp bood aan haar zoon die dat hard nodig had!

Chretienne was bijna 40 en op de plek waar ze wilde zijn in haar leven: ze had een fijne woning in Amsterdam en een baan als jurist. Kortom, een stabiele omgeving met ruimte voor een pleegkind. Dat pleegzorg mooi maar soms ook moeilijk is, ondervond ze toen Amina (13) zes jaar geleden bij haar kwam wonen.

Tekst: Marja Huiberts

MOOI

Chretienne: 'Elke middag belt Amina me even. Heel kort vat ze de dag dan samen: hoe het ging op school, hoe gezellig het was met vriendinnen of hoe stom die leraar deed. Met snel daarna... 'Maar ben zo thuis hoor. Ik stap nu op de fiets!' Ik vind dat zo leuk!

Amina heeft zich ontwikkeld tot een zelfstandig meisje met een sterk gevoel van autonomie. Dat is mooi om te zien. Ze vindt het fijn om lekker haar eigen ding te doen. En nu ze ouder wordt, kan dat steeds meer. Even met een paar vriendinnen afspreken in de stad. Maar daarbij houdt ze het lijntje naar mij.

Het is fijn om te zien dat de stabiliteit die ik haar heb kunnen geven zijn vruchten afwerpt. Dat structuur en rust in één gezin ook echt therapeutisch kan werken. Mijn familie en vrienden helpen mij daar ook bij, doordat ik mijn verhaal kwijt kan, maar ook praktisch: ze passen soms op zodat ik iets leuks voor mezelf kan doen.

Ik heb ook steun gehad aan de pleegouders van Amina's zusje, omdat zij in hetzelfde schuitje zaten. Maar ook aan het voormalig pleeggezin van Amina. Zij kende haar het beste. Ik leer ontzettend veel over mezelf. Dat ik Amina mag opvoeden en echt voor haar het verschil kan maken zie ik als een verrijking van mijn leven. We hebben een fijne band met elkaar, daar geniet ik heel erg van!

MOEILIJK

'In het begin kon Amina heftig reageren als ze het ergens niet mee eens was. Het huis leek dan wel te klein. Nee, die wittebroodsweken waar ik over hoorde bij andere pleegkinderen, hebben wij niet gehad. Ze kon soms erg boos zijn of schelden, of gooien met spullen. Daar was ik was niet goed op voorbereid.

Ik weet nog dat ik de eerste maand van de plaatsing verlof had genomen om samen rustig te starten. Maar toen we naar de naschoolse opvang gingen om te wennen, ging het helemaal mis. Ze was erg emotioneel en gaf me zelfs een schop. Ze wilde echt niet mee. Het was allemaal veel te spannend en daardoor raakte ze van slag. Ik schrok enorm en kon op dat moment alleen maar denken: Waar heb ik dit aan verdiend? Wat heb ik verkeerd gedaan?

Door mijn onervarenheid kon ik haar niet goed begeleiden. Nu ze ouder wordt, lijkt ze steeds steviger in haar schoenen te staan. We zitten nu natuurlijk ook in rustiger vaarwater. Maar het blijft moeilijk voor haar om gevoelens onder woorden te brengen. Soms is iets gewoon te confronterend. Dan wordt ze boos. Inmiddels kan ik er goed mee omgaan, en laat het dan rusten. Ik moet er dan alleen maar even zijn voor haar.'

De naam Amina is vanwege privacy gefingeerd.

'Structuur en rust in één gezin kan echt therapeutisch werken'

'Ik weet goed wat jeugdzorg betekent'

Patrick Snoek (45) is directeur Zorg bij Level en sinds januari 2022 ook verantwoordelijk voor pleegzorg. Zijn persoonlijke ervaring met jeugdhulp maakt hem extra betrokken bij de zorg voor pleegkinderen. 'Mijn adoptie heeft achteraf gezien veel impact op mijn leven gehad.'

Tekst: Marja Huiberts **Fotografie:** Maaike Koning

Wat was jouw belangrijkste drijfveer om de overstap te maken van de Gemeente Amsterdam naar Level?

'Ik werkte ruim 12 jaar bij Gemeente Amsterdam, onder andere als procesmanager op dossiers als jongerenwerk, veiligheid en preventie van seksueel misbruik. Ik adviseerde daar onder andere wethouders Asscher en Kukenheim en wijk burgemeester Van der Laan. Maar ik wilde dichter bij mijn eigen geschiedenis werken. Ik was een half jaar oud toen mijn adoptieouders mij uit Colombia ophaalden uit een kindertehuis en me daarmee een weg boden uit een burgeroorlog. Dit heeft achteraf gezien veel impact op mijn leven gehad, zoals problemen met hechting en identiteitsvorming. In mijn latere leven heb ik daarvoor verschillende hulpverleningstrajecten gevolgd, alleen en in groepsverband. Als ervaringsdeskundige begrijp ik goed wat jeugdzorg betekent: hoe het is om hulp te krijgen en te aanvaarden. Het helpt me in mijn werk. Naast wetenschappelijke kennis en praktijkkennis is ervaringskennis even belangrijk. Ook binnen Level. Hier werd ik al snel betrokken bij pleegzorg, een unieke hulpvorm. Het is bijzonder dat mensen

‘Voor pleegzorg is juist die som der delen ontzettend belangrijk’

hun huis openen voor een kind van een ander en op vrijwillige basis met ons samenwerken.’

Tijdens jouw start stond de fusie tussen Spirit en de Bascule voor de deur. Samen één Level: wat betekende dit voor pleegzorg?

‘Met de fusie kwamen onze expertises vanuit de specialistische jeugdhulp en de academische kinder- en jeugdpsychiatrie dicht bij elkaar. Voor pleegzorg is juist die som der delen ontzettend belangrijk. In een mensenleven kan zoveel gebeuren: op het gebied van hechting, seksuele problematiek of andere problemen die kinderen op latere leeftijd ontwikkelen. Als de hulpvraag verandert, kunnen we het kind nu nog beter ondersteunen, vanuit alles wat we in huis hebben. Ons specialistische team Therapeutische Pleegzorg is daar een mooi voorbeeld van, omdat zij extra intensieve behandeling toevoegt aan de pleegzorgbegeleiding. Daarmee kan vroegtijdige afbreking van de pleegzorg worden voorkomen.’

Pleegzorg gaat gebukt onder flinke administratieve last, een hoge werkdruk door uitval of vertrek van

werkers. Pleegouders hebben hier last van. Hoe gaat Level hier mee om?

‘Ons doel is om met de juiste ondersteuning een plaatsing succesvol te maken. Daar is tijd en aandacht voor nodig. Daar zetten we dan ook vol op in, door het aantrekken én behouden van collega’s. Bijvoorbeeld door een heldere sturing van teamleiders die direct bemiddelen en helpen bij escalaties. Maar ook door extra gedragswetenschappers aan te trekken die de pleegzorgwerkers en de pleeggezinnen kunnen ondersteunen. En waar mogelijk verbeteren we ook de administratieve ondersteuning. Ik realiseer me dat die verbeteringen nog niet overal zichtbaar zijn. Maar het krijgt bij ons wel de hoogste prioriteit.’

En de veiligheid?

‘Soms is de dynamiek binnen een pleegzorgsituatie zo ingewikkeld en verstoord dat het leidt tot fysieke of verbale dreiging. Dit heeft ook echt onze aandacht. Iedereen, zowel pleegouders als werkers moeten zich, bijvoorbeeld bij een omgangsbegeleiding, veilig voelen. Wordt het ingewikkeld, dan maken we afspraken op maat binnen een ‘A team’ met daarin

een pleegzorgwerker, een teamleider en een gedragswetenschapper. We hebben dan ook korte lijnen met beveiliging en politie, die kunnen we inzetten als het nodig is.’

Uit onderzoek bleek dat 70 tot 80% van de pleeggezinnen tevreden is. Waar ligt de belangrijkste uitdaging?

‘Op die cijfers zijn we echt trots. Maar we hebben twee grote uitdagingen. Het behouden en vinden van pleegouders, want er wachten te veel kinderen op een plek. En zorgen dat er genoeg medewerkers zijn om deze pleegouders te ondersteunen. Juist door de langdurige betrokkenheid maakt deze vorm van jeugdhulp voor veel kinderen het verschil. Pleegouders en collega’s blijven dichtbij het kind en maken de verschillende levensfasen mee: van opvang van een jonge kwetsbare baby tot het begeleiden van de jongere die rond zijn 18e jaar met een soms flink gevulde rugzak zelfstandig de wereld in gaat. Structuur, warmte en veiligheid van een pleeggezin is daarbij echt bepalend. We kunnen niet genoeg blijven uitdragen hoe belangrijk pleegzorg is.’

Durf te vragen

Het thema van deze uitgave - 'It takes a village to raise a child' - voeren wij als pleegouders letterlijk uit. Wij vangen en voeden kinderen van anderen op. Maar al te vaak vergeten wij dat er ontzettend veel hulp voorhanden is, praktisch en financieel. Dus durf vooral te vragen. Juist dan kunnen jouw pleegzorgwerker en mensen om je heen jou op de beste manier ondersteunen. Hieronder hebben we alvast een paar handige links op een rij gezet.

Kamer voor een pleegkind

Vanwege een onverwachte pleegzorgplaatsing heb je snel het rommelhok omgebouwd tot een mooie slaapkamer. Herkenbaar? Een aanvullende optie voor de inrichting of verbouwing van een kamer is Stichting Kinderpostzegels: www.kinderpostzegels.nl/subsidie-kamer-voor-een-kind

En ken je het gratis kledingmagazijn voor pleegouders?

www.jemagerzijn-noordholland.nl

Andere pleegouders

Bij de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP) kun je met andere pleegouders ervaringen delen en als nodig steun zoeken. Of informatie rondom pleegzorg opzoeken. Ook organiseren ze bijeenkomsten voor pleegouders. Kijk op www.denvp.nl voor de eerstvolgende bijeenkomst.

Bijdragen voor fiets of therapie

De pleegzorgwerker biedt niet alleen een luisterend oor, maar is er ook voor praktische zaken. Of dit nu voor ondersteuning, extra therapie of bijzondere kosten is. Vergeet ook niet de mogelijkheden voor een bijdrage voor bijvoorbeeld een fiets, ouderbijdrage op school of een schoolreis. Kijk ook op pleegzorg.nl.

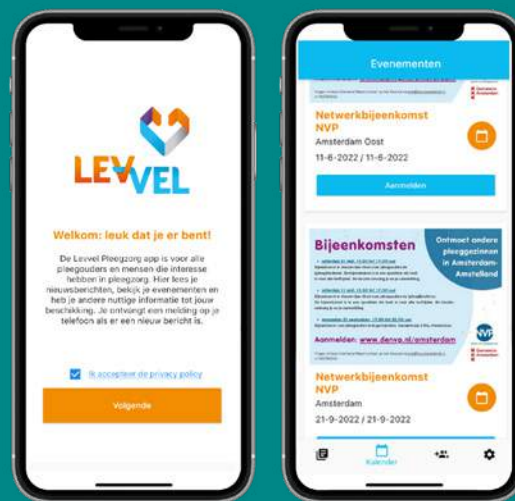
Pleegouderraad

De pleegouderraad komt op voor jouw belangen binnen Levvel en daarbuiten. Wij geven ongevraagd en gevraagd advies. Heb je vragen, opmerkingen of klachten, neem gerust contact met ons op via porlevvel@gmail.com

Contact met de Pleegouderraad?

Mail naar: porlevvel@gmail.com

de Levvel Pleegzorg app

Met de Levvel Pleegzorg app ben je altijd en overal op de hoogte van het laatste nieuws over pleegzorg. Ben je al pleegouder bij Levvel? Dan kan je direct op de kindoproepjes reageren in de app en via de rubriek Mooie match!?! (pag. 16-17). De app is ook heel handig voor (aspirant) pleegouders.

Dus downloaden die app!

&pleegjongeren

Tekst: Milou Schmit Foto: Thomasz Lin

In de expositie KUNSTPLÆEGERS kijken pleegjongeren, jongeren uit gezinshuizen en eigen kinderen van pleegouders terug op de eerste lockdown in 2020. Anna (17 jaar) woonde bij haar zus tijdens het maken van haar kunstwerk. Op dit moment woont ze in een woongroep.

KUNSTPLÆEGERS

Wat heeft KUNSTPLÆEGERS voor jou betekend?

'KUNSTPLÆEGERS heeft mij helpen inzien dat ik niet de enige ben binnen pleegzorg. Ik wist natuurlijk wel dat er meer pleegkinderen zijn. Maar als je elkaar ziet en spreekt, voel je je toch wat minder alleen.'

Jij bent met jongeren van KUNSTPLÆEGERS bij een school langs gegaan. Hoe was dat?

'De school had een themamaand over kunst en emoties, dus we gaven uitleg over hoe je emoties kan laten zien met schilderen en welke kleuren bij welke emoties passen. Ook hebben we de kinderen een rondleiding gegeven bij de expositie. Ze waren echt heel geïnteresseerd en vonden het heel leuk.'

Hoe vind je het om in contact te komen met de andere jongeren?

'Het onderling contact was heel gezellig, ik heb veel lol met ze gehad en goede gesprekken gevoerd over hoe pleegzorg voor hen was. Ik zou zeker nog een keer meedoen, omdat ik het erg leuk vond om mezelf lekker creatief te uiten en tegelijkertijd met mensen te sociali-

zen die dezelfde interesses hebben en je situatie begrijpen.'

Zou je nog een keer aan zo'n project meedoen?

'Jazeker! Het was een hele gave ervaring om m'n schilderij te zien hangen in het Stadsarchief Amsterdam en er zoveel positieve reacties op te krijgen.'

Waar is jouw kunstwerk nu?

'Mijn kunstwerk ligt nu op een veilig plekje in het huis van mijn ouders, want dit was m'n eerste schilderij dat op een expositie heeft gestaan en dat voelt toch bijzonder.'

Bekijk Anna's kunstwerk en dat van de andere jongeren. Scan de QR code.

KUNSTPLÆEGERS

is niet meer te bezoeken in het Stadsarchief Amsterdam, maar de kunstwerken staan nog wel op de website!

Kunstwerk van Anna

Inspiratie

Kom samen ontdekken

Het Rijksmuseum nodigt je uit! Het kasteelachtige gebouw met wel 8000 schatten zit vol spannende verhalen die je samen kunt ontdekken. Of leer tekenen als een Hollandse meester: een schelp á la Rembrandt, of maak een zelfportret met kragen en hoeden. Liever met NikkieTutorials, Défano, Mertabi of Furtjuh het museum door? Met Snapguide kies je jouw eigen gids. Bekende YouTubers en artiesten nemen je mee langs hun favorieten en dagen je voor verschillende challenges.

Tot en met 18 jaar gratis toegang.

www.rijksmuseum.nl

Ollie en het kronkeldier

Ollie woont in een pleeggezin vlakbij zee. Hij is bang voor de zee, omdat die zijn ouders van hem heeft afgenomen. Dan vindt Ollie een bijzonder, kronkelig zeedier met een gele vacht. Ze hebben elkaar nodig. Ollie en het kronkeldier is een droevig, spannend en grappig verhaal, met een happy end waar alle kinderen blij van worden.

Ollie en het kronkeldier
Wilma Geldof

Voor kinderen vanaf 7 jaar

Laat je (henna)tattoo spreken!

Jongeren gezocht voor een nieuw project in samenwerking met fotomuseum FOAM! Wil jij iets over jezelf en jouw leven vertellen aan de hand van jouw (henna)tattoo? Doe dan mee aan 'Getekend voor het leven (of voor even)', een fototentoonstelling waarin jongeren uit de jeugdzorg ervaringen delen aan de hand van hun (henna)tatoeages.

Meer weten of aanmelden?

Mail Jitka Peeters via j.peeters@level.nl.
Er zijn maar 15 plekken, dus wees er snel bij!

Taboegbeeld

Taboegbeeld is dé podcastserie waarin (pleeg) jongeren met een nuchtere kijk taboes bespreken vanuit hun eigen ervaringen. Dat doen ze met elkaar en met ervaringsdeskundigen en experts. Ook beantwoorden ze vragen van luisteraars. Er zijn afleveringen over afkomst, pleegzorg en non-binairiteit. En daar stopt het niet bij! Blijf op de hoogte van nieuwe afleveringen op Instagram @taboegbeeld.

Scan de qr-code en luister Taboegbeeld via Spotify of Apple Podcast.

GRIPPER SPEL

In de doos zitten 1 speelbord, 55 speelkaarten, 6 wisselrijen, 6 stiftjes, 2 wisselrijen & spelregels

Gripper

Voor veel pleegkinderen is de kennismakingsperiode met het pleeggezin een lastige tijd. Ze weten niet wat hun pleeggezin al over hen weet. En zichzelf weten vaak weinig over het gezin. Met het spel Gripper maak je op een ongedwongen en luchtige manier kennis met elkaar, of kun je elkaar nóg beter leren kennen. Iedereen werkt samen om zoveel mogelijk punten te verdienen, door het vertellen en luisteren naar elkaars mooie, gekke of spontane verhalen. Gripper is een spel voor kinderen van 7 jaar en ouder die kennis gaan maken in een nieuw pleeggezin.

'Je komt dingen over elkaar te weten die je nog niet wist, en je kan ermee lachen'
– Nora (9)

Wij mogen 15 spellen weggeven aan pleegouders van Level! Wil je kans maken op een spel? Mail dan vóór 20 juli 2022 uw gegevens naar thuismakers@level.nl

Verbreed je kennis en volg trainingen, workshops, e-learning en meer

pleegzorg.nl

Het Stout Konijn Dwaalspoor

Een prentenboek dat tot leven komt!

Stout Konijn heeft een gigantisch gangenstelsel onder de Tolhuistuin gegraven! Volg hem dwars door de natuur. De speurtocht met opdrachten en puzzels is voor alle leeftijden. De hele zomer ieder weekend gratis te bezoeken.

**Tolhuistuin, Tolhuisweg 3,
Amsterdam.**
[www.stoutkonijn.nl/
dwaalspoor/#amsterdam](http://www.stoutkonijn.nl/dwaalspoor/#amsterdam)

bron: stoutkonijn.nl

West Beach (Film) Festival

Van 15 t/m 25 september is het West Beach (Film) Festival, met film en muziek en meer, voor jong en oud! Je mag zelf bepalen of en hoeveel entree je betaalt. Het festivalterrein is naast het Slotterstrand, Noordzijde 41, nabij jachthaven De Duikelaar.

westbeachfilmfestival.com

voor het hele gezin

**'Je hebt mensen
nodig die je
stimuleren en
blijven herhalen
'het komt goed''**

Angelica (26)